

Politiken under kriget, för vilken Hansson i centrala punkter var ansvarig, har skarpt kritiserats. På denna fråga finns ej anledning att ingå mer än i två särskilda hänseenden. Några av statsministerns uttalanden kan med all rätt sägas ha tytt på en överdriven vilja till anpassning. Men det bör fastslås att mycket få svenskar under kriget torde ha tvivlat på att regeringschefen, därest krig utbrutit, skulle ha blivit en värdig ledare för det nationella motståndet. Denna känsla av tillit hörde till våra stora tillgångar. Det får icke i detta ögonblick glömmas.

I mycket företräde alltså Per Albin Hansson icke blott sitt parti, utan det svenska folket; hans linje har länge varit kungsvägen i svensk politik. I flera hänseenden kan man tvivla på riktigheten av hans politik och värdet av hans insatser. Men han har genom att sammansmälta skilda tankelinjer i politisk handling varit en stor demokratisk statsman.

PRESSGRANNAR

Några norska tidningar diskuterar Dagens Nyheters ledande artikel den 6 oktober, som betonade att Sverige trots sina sympatier för de demokratiska västmakterna och deras politik icke kunde i närvarande läge arbeta för eller ansluta sig till ett västblock. Arbeiderbladet (s) skriver:

Det er da på det rene at selv kretser i Sverige som ikke legger skjul på sine vestmaktssympatier, ikke kan tenke sig tilslutning til vestblokken som et alternativ til regjeringens politikk. Men en får det inntrykk at Dagens Nyheter og dets meningsfeller mistenker regjeringen for å være villig til å betale en vel høy pris for Sovjet-Samveldets vennskap.

Grunntonen i artikkelen er resignasjon. Av bitter nødvendighet — "av selvoppholdelsesdrift og frykt" — er Sverige blitt trunget inn på nøytralitetens vei — enda en gang. Det må holde seg rustet, militært og moralsk, til å møte en eventuell fare. Dette er den eneste positive konklusjonen. Om noen aktiv fredspolitikk fra Sveriges side er det aller minst tale.

Verdens Gang antyder en liknande oppfatning:

Det syn som her er gitt uttrykk for om Sveriges holdning til en vestblock, er i samsvar med det som er kommet fram i Norge.

Men når det gjelder synet på nøytraliteten må en konstatere at det avviker meget fra det som hittil har kommet fram på norsk hold.

Tyvårr är de båda tidningarnas uttalanden långtifrån klara. Man konstaterar med kritik att Dagens Nyheter förordar neutralitetspolitik. Det bör då understrykas att Dagens Nyheter — liksom hela den svenska opinionen — ställer sig sympatisk till in-

träde i Förenta nationerna. Men ett sådant inträde utesluter icke neutralitet; tvärtom medför ju vetorätten att varje förpliktelse till deltagande i ett stormaktskrig — och det är ett sådant krig som är av intresse — i realiteten saknas. Att under dessa förhållanden beskriva inträdet i Förenta nationerna som en stor bragd i fredens intresse är enligt Dagens Nyheter att antingen offra åt sentimentalitet eller åt hyckleri. Huvudfrågan blir emellertid vilken från Dagens Nyheter avvikande linje Arbeiderbladet och Verdens Gang vill anbefalla. Båda tidningarna är för anslutning till Förenta nationerna, liksom Dagens Nyheter, och mot ett västblock, liksom

Dagens Nyheter. Då de säger sig ha en annan mening om neutraliteten, borde detta konsekvent innebära att de är för ett östblock, för en anslutning till Ryssland i ett eventuellt krig. Detta förefaller dock otroligt. Betyder alltså deras avståndstagande blott att de är rädda för ordet neutralitet?

12/10

161

27

188